

PARTER

Klagande

1. Knäbäckshusens samfällighetsförening
c/o Joakim Nergelius

2. Joakim Nergelius

3. Maureen Ohlsson
Knäbäckshusen 11
272 95 Simrishamn

4. Thomas Ohlsson
Knäbäckshusen 11
272 95 Simrishamn

5. Rörums Östra Vägars Samfällighet
c/o Åke Olson
Bangatan 8
222 21 Lund

Motpart

Simrishamns kommun
272 80 Simrishamn

ÖVERKLAGAT BESLUT

Samhällsplaneringsnämnden i Simrishamns kommuns beslut 2020-11-26 i ärende nr SPN 2019/766, se bilaga 1

SAKEN

Antagande av detaljplan för fastigheten Rörum 11:19 i Simrishamns kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Samhällsplaneringsnämnden i Simrishamns kommuns beslut den 26 november 2020 att anta detaljplan för fastigheten Rörum 11:19.

BAKGRUND

Samhällsplaneringsnämnden i Simrishamns kommun (nämnden) beslutade den 26 november 2020, § 260, att anta detaljplan för fastigheten Rörum 11:19.

Beslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen av Joakim Nergelius, Thomas Olsson, Maureen Ohlsson, Rörums östra vägars samfällighetsförening och Knäckbäckhusens samfällighetsförening.

YRKANDEN M.M.

Rörums östra vägars samfällighetsförening (vägföreningen) har yrkat att beslutet att anta detaljplanen ska upphävas och att ärendet återförvisas till nämnden för vidare handläggning. Som stöd för överklagandet har i huvudsak följande anförts.

Rörumstrandsvägen leder från väg 9 till en av östra Skånes mest populära badplatser, belägen på fastigheten Rörum 11:19. Vändplatsen är belägen på samma fastighet, men utgör inte en del av vägsamfälligheten. Under varma sommardagar kan felparkerade bilar uppta en längd av mer än en kilometer väg. Rörumstrandsvägen är en återvändsgata där all trafik på något sätt måste vända och köra tillbaka samma väg och majoriteten av vändningarna sker på vändplatsen. Det finns även ett större jordbruk och ett antal bostadshus som ansluter till vägen.

Utformningen av vändplanen har inte föregåtts av någon trafikbedömning eller trafiksimulering. Under sommaren kan Rörumstrandsvägen trafikeras av mellan 1 000 och 1 500 fordon och det är tveksamt om den föreslagna vändplatsen har kapacitet att klara denna trafikmängd. Därutöver trafikeras vägen av stora mängder fotgängare och cyklister. Jordbrukets behov av framkomlighet har inte studerats och det är välkänt att utryckningsfordon har svårt att ta sig fram p.g.a. felparkerade bilar.

Enligt detaljplaneförslaget tar kommunen över huvudmannskapet för vägen intill vändplatsen närmast havet, d.v.s. de östligaste ca 50 metrarna av vägen. Det bör mycket noggrant övervägas hur lång sträcka av vägen som bör överföras till allmänt

huvudmannaskap. Detta innebär att den av vägföreningen administrerade enskilda vägen leder till två större kommunala parkeringsplatser, till vändplatsen och till en vägdel där kommunen avses inneha huvudmannaskapet.

Rörumstrandsvägen betjänar bl.a. en tätort med drygt 200 bostäder, dvs bebyggelsen i Rörumstrand och Knäbäckshusen och allmänna funktioner som den aktuella badplatsen, idrottsanläggning, sopstationer, toaletter, vatten och avloppsverk samt ett antal turistattraktioner. ***Det vore därför naturligt att hela vägen omfattas av kommunalt huvudmannaskap.*** Åtminstone borde möjligheten att överföra kortare delar av Rörumstrandsvägen till allmänt huvudmannaskap studeras.

Detaljplanen visar på en gångväg längs parkeringen invid Knäbäckshusen, men planen visar inte hur gående från tennisbaneparkeringen ska ta sig till stranden.

I granskningsutlåtandet anför kommunen att en lantmäteriförrättning pågår. Vägföreningen underrättades först i december 2020 om att en förrättning var initierad. Vidare sägs att kommunen är av uppfattningen att det behövs gemensamma ansträngningar mellan sakägare och kommunen som kan bidra till bättre förutsättningar för människor som vill parkerar även på mark som inte är kommunal. Det låter som om kommunen förespråkar felparkering eller så vill de uppmana privata fastighetsägare att anordna parkeringsplatser längs vägen. Denna fråga borde diskuteras mer ingående innan en detaljplan antas.

Thomas Ohlsson och **Maureen Ohlsson**, ägare till fastigheten Rörum 11:25, har i en gemensam skrivelse anfört i huvudsak följande.

Frågan om huvudmannaskap för Rörumstrandsvägen behöver utredas innan detaljplanen antas. Det är inte rimligt att fastighetsägarna längs vägen ska finansiera och reglera den tidvis katastrofalt intensiva turisttrafik som den kommunalt ägda badplatsen vid vägens slut genererar. Som boende i Knäbäckshusen är de i högsta grad beroende av vem som ansvarar för

Rörumstrandsvägen. De vill att huvudmannaskapsfrågan för hela Rörumstrandsvägen regleras innan detaljplanen för Rörum 11:19 antas.

Illegal parkering på mark som inte är kommunal sker regelmässigt i stor skala och skapar livsfara under vackra sommardagar. Kommunen fortsätter att hävda att detta inte är kommunens problem, eftersom vägen är enskild. Detaljplanens 120 kommunala parkeringsplatser vid Knäbäckshuset är de enda som finns vid vägen. Kommunen bör anpassa detaljplanen till den verklighet som faktiskt råder. *All* parkering på Rörumstrandsvägen eller i dess vägrenar är förbjuden, liksom *all* parkering i terrängen. Som direkt berörda boende i området kan de inte acceptera att kommunen bidrar till att utsätta dem för livsfara genom att kommunens badgäster blockerar deras enda väg.

Joakim Nergelius, ägare till fastigheten Rörum 11:25, har i en gemensam skrivelse för sin egen och **Knäbäckhusens samfällighetsförenings** räkning anfört i huvudsak följande.

Samfällighetsföreningens uppgift är att förvalta de nya gemensamhetsanläggningarna för vatten och avlopp, Rörum ga:20 och samfälligheten för väg Rörum s:36. Föreningen förvaltar den befintliga va-anläggningen, pumphustomten och bygatan med torg som ansluter till Rörumstrandsvägen.

Parkeringsproblemen vid Knäbäckshuset under sommartid är välkända. En huvudinvändning mot detaljplanen är att den inte tillräckligt – eller inte alls – behandlar dessa problem. Majoriteten av de boende i området skulle förmodligen vara positiva till att kommunen får ett mer direkt ansvar för att problemen.

Simrishamns kommun har förelagts att yttra sig och har anfört i huvudsak följande.

Flera av de inkomna synpunkterna faller utanför ramen för vad som är detaljplanens syfte, nämligen att pröva lämpligheten att utöka möjligheten till laglig parkering till Rörums strand samt att göra tennisbanan planenlig.

Då det i anslutning till planområdet och vändplatsen finns buskage och växter med höga naturvärden är det inte möjligt att uppföra en större vändplats än den som presenteras i planen. Dessa växter och buskage är hemvist för arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen. Vändplatsens storlek är dimensionerad för att bilar, blåljusfordon och renhållningsfordon ska kunna vända på platsen. Kommunen anser att detaljplanen är en bra kompromiss mellan naturvärden och värden som kan kopplas till infrastruktur, parkering och vändplats.

För området finns en äldre detaljplan från 1958. Områdena runt parkeringen vid tennisbanan är planlagda som allmän plats/plantering. Det finns många goda möjligheter att ta sig från parkering till övriga områden på ett trafiksäkert sätt. Planering och planläggning av ett gång- och cykelstråk från väg 9 utmed Rörumstrandsvägen är möjligt att genomföra. Det är dock en fråga som inte behandlas i aktuell detaljplan.

I och med detaljplanen möjliggör kommunen för att parkeringssituationen inom planområdet kan förbättras, både vad gäller trafiksäkerhet, tydlighet, möjlighet att vända och ett utökat antal lagliga platser att parkera sin bil på. Den antagna detaljplanen är en avvägning mellan antalet parkeringsplatser och de höga naturvärden som finns på platsen. Kommunen har planlagt det antal platser som bedöms vara lämpliga efter platsens unika förutsättningar. De områden som i denna plan anges för parkeringsändamål används redan på detta sätt, delvis genom en sedan tidigare icke planenlig spontanparkering. Planen medför därför ett tillskott av parkeringsplatser på ett regelrätt sätt.

Vidare är kommunen inte markägare för någon annan fastighet i området och har därför inte haft för avsikt att ge förslag om parkering inom någon annan privatägd fastighet. Däremot finns det inget som hindrar privata initiativ till att anordna andra

parkeringslösningar på fastigheter i anslutning till Rörumstrandsvägen för de fastighetsägare som så önskar.

De funktioner som kan knytas till kommunens fastighet har getts kommunalt huvudmannaskap och de funktioner som inte kan knytas till kommunens fastighet har fortsatt enskilt huvudmannaskap då områdena runt Rörumstrand och Knäbäckshusen är planlagda för fritidsbostäder och i stor utsträckning även fungerar som detta. En lantmäteriförrättning har initierats för att uppdatera andelstal och omfattning i enlighet med den beslutade planen.

DOMSKÄL

Av 1 kap. 2 § PBL framgår att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten (kommunalt planmonopol). Denna bestämmelse ger kommunen möjlighet att inom förhållandevis vida ramar avgöra hur marken och miljön inom den egna kommunen ska disponeras och utformas. Vid prövning av frågor enligt PBL ska dock enligt 2 kap. 1 § PBL hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Planläggning får enligt 2 kap. 9 § PBL inte ske så att den avsedda användningen kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Vidare framgår av 4 kap. 36 § PBL att en detaljplan ska vara utformad med skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande. Denna bestämmelse kan ses som en precisering av hur det allmänt hållna kravet i 2 kap. 1 § PBL på hänsynstagande till enskilda intressen ska tillämpas vid detaljplaneläggning och tar sikte på inte bara förhållandena inom det tilltänkta planområdet utan också på förhållandena i anslutning till detta, vilket kan ha särskild betydelse vid exempelvis förändring eller förnyelse av bebyggelse (se Didón m.fl., Plan- och bygglagen, kommentaren till 4 kap. 36 §).

Prövningsram

Vid överprövning av ett kommunalt beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan ska enligt 13 kap. 17 § PBL den instans som prövar överklagandet endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som annars framgår av omständigheterna. Om myndigheten finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Om kommunen medgett det får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt.

Rörums östra vägars samfällighetsförening har yrkat att mark- och miljödomstolen ska återförvisa målet till kommunen för ny handläggning. Mark- och miljödomstolen kan här konstatera att det utifrån bestämmelsen i 13 kap. 17 § PBL saknas möjlighet att återförvisa en överklagad detaljplan. Vad domstolen har att pröva är endast om de omständigheter som klaganden anfört är sådana att det överklagade beslutet ska upphävas.

Ett beslut att anta en detaljplan bör upphävas endast om kommunen i sin bedömning har gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda intressen eller motstående enskilda och allmänna intressen, eller i de fall kommunen har förfarit felaktigt vid handläggningen av planärendet. Prövningen i ett ärende avseende en överklagad detaljplan begränsas därför i allt väsentligt till frågor som är av betydelse för de klagande i deras egenskap av sakägare eller boende, d.v.s. frågor som rör de klagandes enskilda intressen (se Mark- och miljööverdomstolens dom i mål P 11451-12). Detta eftersom de avvägningar kommunen gör mellan olika allmänna intressen ofta är politiska avvägningar som omfattas av det kommunala planmonopolet och därför inte bör bli föremål för överprövning (se Didón m.fl., Plan- och bygglagen, kommentaren till 4 kap. 36 §).

Mark- och miljödomstolens bedömning

Flera av de klagande har framfört invändningar mot uppdelningen av huvudmannaskap för allmänna platser inom planområdet. För planområdet gäller idag en byggnadsplan från 1958, vilket innebär att huvudmannaskapet för allmänna platser

är enskilt. Vid antagande av nya detaljplaner är huvudregeln enligt 4 kap. 7 § PBL att kommunen ska vara huvudman för allmänna platser. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl för det, i detaljplanen bestämma att huvudmannaskapet istället ska vara enskilt för en eller flera allmänna platser.

Av planhandlingarna framgår att den befintliga del av Rörumstrandsvägen som finns inom planområdet, d.v.s. den del som löper från parkeringen i anslutning till idrottsplatsen fram till vändplanen i planområdets östra del, är planlagd som allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap [GATA₁]. I övrigt kommer gator och parkeringsplatser att omfattas av kommunalt huvudmannaskap. Kommunen har således valt att delvis frångå huvudregeln om att kommunen ska vara huvudman för allmänna platser. Kommunen har emellertid inte redovisat några särskilda skäl till att göra avsteg från huvudregeln. Mark- och miljödomstolen finner att denna brist i underlaget innebär att det saknas förutsättningar att avgöra om det föreligger sådana särskilda skäl att frångå huvudregeln om kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser. Mot bakgrund härav ska överklagandena bifallas och nämndens beslut att anta detaljplan för Rörum 19:11 upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 2 mars 2022.

Ann Westerdahl

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ann Westerdahl, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Lena Sjöberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:6

INKOM: 2021-01-13
MÅLNR: P 176-21
AKTBIL: 4

§ 260

Dnr 2019/766

Detaljplan Rörum 11:19 - antagande

Ärendebeskrivning

Planområdet ligger i anslutning till Knäbäckshusens by, vid vägen som leder till Knäbäckshusens strand (Rörums strand) och utgörs av del av fastigheten Rörum 11:19. Planområdet omfattas idag av parkeringsplatser som används av besökare samt delvis av boende i området. Vidare omfattas planområdet av parkmark och plantering på allmän plats.

Planområdet är cirka 3 000 kvadratmeter stort. Inom planområdet finns en befintlig tennisbana, för övrigt är inte aktuellt område bebyggt.

Planområdet är beläget cirka 250 meter från havet. Berörd fastighet Rörum 11:19 ägs av Simrishamns kommun.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är sökande för detaljplanändring för Rörum 11:19 och positivt planbesked beslutades av samhällsbyggnadsnämnden den 26 september 2019, § 200.

Samhällsbyggnadsnämnden godkände detaljplanen för samråd den 29 april 2020, § 75. Detaljplanen var utsänd på samråd under tiden 9 maj – 1 juni 2020.

Samhällsplaneringsnämnden godkände detaljplanen för granskning den 27 augusti 2020, § 161. Detaljplanen var utsänd på granskning under tiden den 5 september – 26 september 2020.

Detaljplanens syfte är att pröva lämpligheten att utöka antalet parkeringsplatser för framförallt besökare, under badsäsongen. För parkeringsplatserna på parkmarken finns idag ett tidsbegränsat bygglov.

Syftet är vidare att ta ett helhetsgrepp om platsen och även göra tennisbanan planenlig.

Gällande detaljplan är från 1958 och anger planområdet som allmän platsmark, park och plantering. Under sommaren råder det mycket högt tryck och efterfrågan på parkeringsplatser vid Knäbäckshuset vilket leder till många felparkerade bilar som försvårar framkomligheten för bland annat räddningstjänst, ambulans, polis och renhållningsfordon.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att detaljplanens genomförande kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i Plan- och bygglagen och Miljöbalken att en miljöbedömning behöver göras. En behovsbedömning har gjorts och samrått med Länsstyrelsen. Behovsbedömningen visade att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) skulle upprättas till plansamrådet.

Justerandes sign

Protokollsutdrag intygas:

§ 260 forts

Dnr 2019/766

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har upprättats av Simrishamns kommun (2020-04-15) då planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt den behovsbedömning som upprättats för planen. Miljökonsekvensbeskrivningen omfattar inventering av arterna hasselmus, sandödlå och backsippa inom planområdet samt en bedömning av planförslagets påverkan på arterna. Vidare framgår det även i MKB:n hur planförslaget kan anpassas för att arterna inte ska påverkas av planförslaget. Med utgångspunkt i Länsstyrelsens yttrande har den framtagna MKB:n reviderats (2020-06-23) innan granskningen. I den reviderade versionen har planens påverkan på arten hasselmus förtydligats.

Inför antagandet har ett granskningsutlåtande upprättats med inkomna synpunkter samt kommunens svar på inkomna synpunkter.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2020-11-13

Plankarta, 2020-11-13

Planbeskrivning, 2020-11-13

Granskningsutlåtande, 2020-11-13

Samrådsredogörelse, 2020-07-01

Miljökonsekvensbeskrivning, 2020-06-25

Utredning angående skyddade arter enligt artskyddsförordningen, 2020-03-31

Behovsbedömning, 2020-01-05

Jäv

Lars Johansson (S) anmäler jäv. I hans ställe tjänstgör Kjell Dahlberg (ÖP). Kristina Åhberg (M) justerar paragrafen.

SAMHÄLLSPLANERINGSNÄMNDENS BESLUT

- Godkänna detaljplan för Rörum 11:19 för antagande.
- Godkänna granskningsutlåtande.

Beslutet expedieras till:

Samhällsbyggnadsförvaltningens gata/parkenhet, Linda Larsson
Vägföreningen

Justerandes sign

Protokollsutdrag intygas:

Detaljplan för Rörum 11:19, Simrishamns kommun

Diarienummer, SPN 2019:766

Samhällsplaneringsnämnden 2020-11-26 § 260, beslutade om att anta detaljplan för Rörum 11:19.

Detaljplanen har varit utställd för granskning under perioden 4 september – 26 september 2020. De skriftliga synpunkter som kommit kommunen tillhanda har bemötts i ett granskningsutlåtande.

Detta är inte ett ytterligare tillfälle att yttra sig över detaljplanen, utan en information om samhällsplaneringsnämndens beslut om att anta detaljplanen.

Enbart de sakägare som under samråd och/eller granskning skriftligen framfört synpunkter äger rätt att överklaga detaljplanen efter antagandet.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.